

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Vladimíra Kůrky, soudce zpravodaje Jiřího Muchy a soudce Jana Musila o ústavní stížnosti stěžovatele [redacted], bytem [redacted], zastoupeného Mgr. Robertem Cholenským, advokátem v Brně, Bolzanova 5, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. září 2011 č. j. 5 As 17/2005-120, spojené s návrhem na zrušení ustanovení § 46 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, a ustanovení § 29 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, **takto**:

Ústavní stížnost a návrhy s ní spojené se **odmítají**.

Odůvodnění

Ústavní stížností ze dne 20. 1. 2012, doplněnou podáním ze dne 26. 3. 2012, stěžovatel napadl a domáhal se zrušení shora označeného soudního rozhodnutí s tím, že jím bylo porušeno jeho ústavně zaručené právo na zákonného soudce a spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 a čl. 38 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), základní právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání a právo svobodně projevat své náboženství nebo víru ve smyslu čl. 9 Úmluvy a čl. 15 a 16 Listiny, právo na péči o děti a jejich výchovu ve smyslu čl. 32 Listiny, právo na respektování rodinného a soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, a také s tím, že uvedený soud nerespektoval principy obsažené v čl. 2 odst. 2 a 3, v čl. 3 odst. 3 a čl. 4 Listiny. Současně navrhl, aby Ústavní soud zrušil výše uvedená zákonná ustanovení a aby stěžovateli přiznal náhradu nákladů řízení.

Jak patrně z ústavní stížnosti a její přílohy, napadeným rozsudkem byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2004 č. j. 4 Ca 2/2004-21, jímž byla zamítnuta stěžovatelova žaloba proti

rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 24. 2. 2004 č. j. HEM-301-4.2.04/3731. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Krajské hygienické stanice Středočeského kraje ze dne 18. 12. 2003 č. j. 3848-251/03/KH, kterým byl stěžovatel uznán vinným přestupkem na úseku zdravotnictví podle § 29 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb., jehož se dopustil tím, že se jednak ve stanoveném termínu nedostavil do zdravotnického zařízení se svojí nezletilou dcerou k pravidelnému očkování proti přenosné dětské obrně a virové hepatitidě typu B, jednak že se ve stanoveném termínu nedostavil do zdravotnického zařízení se svým nezletilým synem k pravidelnému očkování proti tetanu, přenosné dětské obrně a virové hepatitidě typu B, tedy že z nedbalosti nesplnil povinnost stanovenou v ustanovení § 46 odst. 1 a 4 zákona č. 258/2000 Sb. ve spojení s § 4 odst. 3, § 5 odst. 2 a § 7 vyhlášky č. 439/2000 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, a kterým mu byla uložena pokuta ve výši 3 000 Kč. Možno dodat, že jde o v pořadí druhou ústavní stížnost podanou stěžovatelem v dané věci – první ústavní stížnosti, v níž stěžovatel brojil proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2006 č. j. 5 As 17/2005-66, Ústavní soud nálezem ze dne 3. 2. 2011 sp. zn. III. ÚS 449/06 (N 10/60 SbNU 97) vyhověl a uvedený rozsudek zrušil.

V ústavní stížnosti stěžovatel namítá, že Nejvyšší správní soud, resp. jeho pátý senát pochybil, jestliže nevyčkal rozhodnutí rozšířeného senátu, který se měl zabývat otázkou, zda vyhláška o očkování byla vydána v zákonných mezích a zda neukládá sama o sobě povinnosti nad rámec zákona, a poukazuje na usnesení (osmého senátu) Nejvyššího správního soudu o postoupení věci rozšířenému senátu ze dne 29. 6. 2011 č. j. 8 As 6/2011-108. Následně stěžovatel tvrdí, že právní úprava povinného očkování je v rozporu s čl. 4 Listiny, přičemž (byť s určitými výhradami) argumentuje rozsudkem (třetího senátu) Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2010 sp. zn. 3 Ads 42/2010, jakož i nálezem Ústavního soudu ze dne 10. 7. 1996 sp. zn. Pl. ÚS 35/95 (N 64/5 SbNU 487; 206/1996 Sb.) a ze dne 14. 2. 2001 sp. zn. Pl. ÚS 45/2000 (N 30/21 SbNU 261; 96/2001 Sb.), právní úpravou v některých západních zemích a nálezem Ústavního soudu Slovenské republiky sp. zn. PL. ÚS 8/94, načež uzavírá, že povinnost očkování fakticky stanoví až předmětná vyhláška, a to netransparentním způsobem. V další části pak stěžovatel tvrdí, že úprava povinného očkování je v rozporu s čl. 5, 6 a 26 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně (dále jen „Úmluva o biomedicíně“), neboť nejsou naplněny podmínky ve smyslu posledně citovaného ustanovení, tedy že jde o opatření nezbytné v demokratické společnosti a (dilem) že je v zájmu ochrany veřejného zdraví. Daná právní úprava má rovněž být v rozporu jednak s čl. 6 Úmluvy o biomedicíně, čl. 12 a 13 Úmluvy o právech dítěte a čl. 8 Úmluvy, a to z důvodu, že opomíjí názor nezletilého dítěte, jednak s čl. 24 Úmluvy o biomedicíně a čl. 7 a 31 Listiny, neboť stát nepřebírá odpovědnost za negativní důsledky jím nařízeného očkování.

Ústavní soud se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou naplněny předpoklady meritorního projednání ústavní stížnosti (§ 42 odst. 1, 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů), a dospěl k závěru, že se jedná o zjevně neopodstatněný návrh ve smyslu § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu. Uvedené ustanovení v zájmu racionality a efektivity řízení před Ústavním soudem dává tomuto soudu pravomoc posoudit „přijatelnost“ návrhu předtím, než dospěje k závěru, že o návrhu rozhodne meritorně nálezem, přičemž jde o specifickou a relativně samostatnou část řízení, která nemá charakter řízení kontradiktorního, kdy Ústavní soud může obvykle rozhodnout bez dalšího, jen na základě obsahu napadených

rozhodnutí orgánů veřejné moci a údajů obsažených v samotné ústavní stížnosti. Směřuje-li pak ústavní stížnost proti rozhodnutí orgánu veřejné moci, považuje ji Ústavní soud zpravidla za zjevně neopodstatněnou, jestliže napadené rozhodnutí není vzhledem ke své povaze, namítaným vadám svým či vadám řízení, které jeho vydání předcházelo, způsobilé porušit základní práva a svobody stěžovatele, tj. kdy ústavní stížnost postrádá ústavněprávní dimenzi. Zjevná neopodstatněnost ústavní stížnosti, přes její ústavněprávní dimenzi, může rovněž vyplynout z předchozích rozhodnutí Ústavního soudu, řešících shodnou či obdobnou právní problematiku.

Pokud stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu vytýká, že nevyčkal se svým rozhodnutím do rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci vedené pod sp. zn. 8 As 6/2011, Ústavní soud v posuzované věci nepokládá za potřebné otázku správnosti procesního postupu (pátého senátu) Nejvyššího správního soudu v souzené věci řešit. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu totiž v usnesení ze dne 3. 4. 2012 č. j. 8 As 6/2011-120 (publikovaném pod č. 2624/2012 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) dospěl k závěru, (resp. v jeho výroku konstatoval), že „[r]ámcová úprava povinnosti fyzických osob podrobit se očkování stanovená v § 46 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a její upřesnění ve vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, odpovídají ústavně právním požadavkům, podle nichž povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a meze základních práv a svobod mohou být upraveny pouze zákonem (čl. 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).“; názorům vyjádřeným v rozsudku ze dne 21. 7. 2010 sp. zn. 3 Ads 42/2010, kterého se stěžovatel v souzené ústavní stížnosti mj. dovolává, tak nepřisvědčil. Z uvedené skutečnosti plyne, že i kdyby pátý senát Nejvyššího správního soudu vyčkal se svým rozhodnutím do rozhodnutí rozšířeného senátu, nemohl by na jeho základě dospět k jinému závěru, než k jakému dospěl v napadeném rozsudku. Na doplnění možno uvést, že sice ve stěžovatelově věci byla správními orgány aplikována dřívější vyhláška č. 439/2000 Sb., avšak dle názoru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu totéž platí i ve vztahu k ní (viz bod 13 usnesení č. j. 8 As 6/2011-120).

Namítá-li stěžovatel protiústavnost právní úpravy povinného očkování ať již z důvodu, že samotná povinnost očkování je *de facto* stanovena pouze prostřednictvím vyhlášky, či z důvodů jiných, Ústavní soud se již v předchozím nálezu sp. zn. III. ÚS 449/06 vyjádřil k tomu, proč v dané věci „*nezkoumal ústavnost zákonné povinnosti podrobit se stanovenému druhu pravidelného očkování ..., a to jak na úrovni zákonné..., tak na úrovni podzákonné*“. Vzhledem k tomu, že se tímto způsobem Ústavní soud s příslušnými námitkami stěžovatele již vypořádal, nezbývá mu, než jej na své dřívější závěry odkázat (viz bod IV./a). Novem zde sice je údajná protiústavnost sankce za „nepodrobení se očkování“, ta je však dle všeho vyvozována pouze z neústavnosti samotné povinnosti (očkování).

Na doplnění možno zmínit, že pokud stěžovatel v souzené ústavní stížnosti v podstatě opakuje námitky, že uvedená povinnost je v rozporu se základními právy či svobodami, které jsou jemu (nebo jeho nezletilým dětem) zaručeny Listinou či shora označenými mezinárodními úmluvami, pak k předmětné povinnosti se Ústavní soud již zřetelně vyjádřil v uvedeném nálezu, byť jen formou *obiter dictum*, a ani v tomto ohledu nemá důvod na svém názoru nic měnit.

Ústavní soud proto ústavní stížnost mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítl. Byla-li ústavní stížnost odmítnuta, sdílí návrh na zrušení shora označených zákonných ustanovení – jakožto návrh akcesorický – její osud. S ohledem na výsledek daného řízení nebylo ani možné stěžovateli „přiznat“ náhradu nákladů řízení (viz § 62 odst. 4, event. § 83 odst. 1 zákona o Ústavním soudu).

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2013

Vladimír Kůrka v. r.
předseda senátu Ústavního soudu

Za správnost vyhotovení:
Jitka Štíhová